

BLUMENTÁL

Ročník XXV

Číslo 10

Október 2014

Bolesti hľadania a radosť z nachádzania

Rok Sedembolestnej Panny Márie ešte stále pretrváva, hoci jeho vyvrcholením bola Celonárodná púť v Šaštíne 15. septembra, ktorej sme sa zúčastnili aj my, pútnici z Blumentálu. Vrchol duchovného programu ešte neznamená aj jeho záver a oficiálne ukončenie jubilejného Roka 31. decembra 2014 nebude signálom na to, aby sme si na Sedembolestnú spomenuli až v ďalšom roku.

Práve tento mariánsky ružencový mesiac október nám ponúka skvelú príležitosť na to, aby sme úvahu nad trefou bolesťou Panny Márie, ktorej dôvodom bolo trojdňové hľadanie dieťaťa Ježiša, spojili s analógiou iného hľadania, ktoré má nielen ľudské, ale aj duchovné pozadie. Vieme si predstaviť nie bolesť, ale priam úzkosť, keď Mária spolu s Jozefom zistila, že Ježiš sa s nimi nevracia domov z jeruzalemskej púte. My len tak v krátkosti vnímame Lukášovu správu: *Po troch dňoch ho našli v chráme* (Lk 2, 46). Ale vieme si priblížiť obavy, ktoré jeho matka cítila, keď ho hľadali najskôr medzi príbuzenstvom a ostatnými ľuďmi v zástupe pútnikov, a potom bezvýsledne v davoch prechádzajúcich ulicami Jeruzalema? Možno každú chvíľu prichádzal nejaký záblesk nádeje, ak zazreli niekoho, kto sa naňho podobal, a vzápätí nasledovalo bolestné rozčarovanie a opätovné hľadanie. Koľko takýchto okamihov a emocionálnych sinusoid zažili v priebehu (len) troch dní! V zhode s evanjeliom však treba konštatovať, že rodičia Ježiša nielen hľadali, ale ho aj našli.

Práve v tomto ružencovom mesiaci jedno z tajomstiev, ktoré sa budeme modliť, nad ním uvažovať a kontemplovať ho, je aj piate mystérium radostného ruženca: *Ježiš, ktorého si Panna v chráme našla*. Podobne ako Mária, ktorá predtým, než prežila radosť z nájdenia Ježiša, najskôr prešla procesom bolesti, obáv, beznádeje a úzkosti pri jeho hľadaní, čosi podobné prežívajú niektorí ľudia (a možno sme to aj my sami) v duchovnom, konkrétne v modlitbovom živote. Možno nie až tak dramaticky a intenzívne, ale ani nie v relatívnej krátkosti troch dní, ale azda aj v dlhšom alebo dlhodobom časovom horizonte. Objaviť vznešenosť a zmyslupnosť modlitby vo veľmi špecifickej forme – objaviť krásu svätého ruženca, je tiež určitý proces hľadania, v ktorom sa človek občas aj stráca.

Na jednom z predchádzajúcich pôsobísk som mal niektorých duchovne veľmi zanietených mladých farníkov. Niektorí z nich udržiavali aj čulé kontakty s protestantskými spoločenstvami. Bolo to pre nich z určitých dôvodov aj obohacujúce, a rovnako pri dobrej vôli a správnej katolíckej formácii môže byť ekumenický duch aj pre nás zdrojom mnohých inšpirácií. Ale malo to aj svoju tienistejšiu stránku: na Pannu Máriu sa dávali podozrievavo a s rezervovanými postojmi. Týkalo sa to aj vzťahu k ružencu. O to viac ma prekvapil jeden z nich, keď mi s jemu príznačným nadšením hovoril: „Pán farár, zistil som, že ruženec je neuveriteľne skvelá modlitba! Mohli by sme mať jedno špeciálne ‚stretko‘, kde by sme sa pravidelne modlievali ruženec?“ A pokiaľ viem, v tom rozhodnutí vydržali až dodnes.

S úctou si spomínam na vyjadrenie známeho verbistu p. Milana Bubáka, ktorý skvele naštartoval činnosť bratislavského Univerzitného pastoračného centra, ako v istej veľmi známej televíznej relácii povedal približne toto: „Nech sa (mladí) modlia tak, ako to každému vyhovuje. Ale hlavne nech sa modlia!“ Treba s obdivom k našej Cirkvi povedať, že nám skutočne dáva, ponúka a pripomína veľkú pluralitu modlitbových foriem: môžem sa modliť v kostole i doma, na ulici aj v prírode, postojácky, pokľaciačky, ba aj poležiačky (ale ako mi to mama v detstve pripomínala, že ak sa modlím poležiačky, možno ma Pán Boh počúva pospiačky ☺). Môžem sa modliť naučenými, ale aj vlastnými slovami. Môžu mi byť blízke rôzne litánie, biblické čítanie a rozjímanie formou „lectio divina“, liturgia hodín, tichá adorácia, ale aj modlitba Cirkvou naliehavo odporúčaná (nie nariadená!) a nami často nepochopená – buď nami podceňovaná alebo nami zdeformovaná – modlitba ruženca. Aj z postoja Cirkvi je jasné, že nikto nechce robiť z tejto modlitby takmer nevyhnutnú podmienku spásy, ale je smutné, ak sa od tejto modlitby aj niektorí katolíci povrchno distancujú alebo ňou opovrhujú. Veď aj z hľadiska celkového mariánskeho kultu sú vo vzťahu k tejto modlitbe príznačné slová konvertitu kardinála Newmana (blahorečil ho v roku 2010 dnes už emeritný pápež Benedikt): „Ak sa Mária nedostáva dostatočne do svetla, Pán ostáva v tieni.“ Opirajúc sa o tieto slová mohli by sme povedať, že práve

(Dokončenie na s. 7)

*Preblahoslavená Panna Mária,
prichádzame k tebe, našej Sedembolestnej
Matke.*

*Tu, v Národnej mariánskej svätyni
v Šaštíne*

*si pripomíname chvíľu,
keď si stála pod krížom svojho Syna,
Ježiša Krista.*

*V duchu počúvame jeho slová,
ktoré nám povedal o tebe:*

*„Hľa, tvoja Matka! Hľa, vaša Matka!“
Spolu s apoštolom Jánom sme ťa prijali
a stále prijímame s veľkou dôverou
a nádejou ako našu Matku.*

*Sme ochotní počúvať a poslúchať tvoje
slová*

*na svadbe v Káne Galilejskej,
kde si nás pozvala urobiť všetko,
čo nám - tvoj Syn Ježiš Kristus - povie.
Chceme plniť jeho vôľu podľa tvojho vzoru.*

*Lebo ty, Sedembolestná,
si prijala plnosť bolesti v oddanosti
do jeho vôle.*

*Ty nás učíš, že bolesti prežívané tu
na zemi*

*v plnosti lásky sú cestou k plnosti slávy
v nebi.*

*Preto my, pozemskí pútnici
a mnohokrát neverní hriešnici,
si znovu obnovujeme
a potvrdzujeme naše krstné sluby.*

*Odprosujeme tvojho Syna
za odmietanie Božieho plánu
pseudokultúrou smrti,
za odmietanie Božej zvrchovanosti
nad počatým životom i životom
vyhasínajúcim.*

*Zriekame sa navždy zlého ducha
a odovzdávame sa celí Ježišovi Kristovi,
aby sme ho po všetky dni svojho života
nasledovali*

nesúc svoj kríž vernejšie, ako doposiaľ.

(Dokončenie na s. 7)

OKTÓBER - MESIAC RUŽENCA

Vstupujeme do mesiaca, ktorý s obľubou nazývame mesiacom ruženca, do mesiaca, v ktorom sa budeme schádzať nielen tu, v Blumentáli, ale v chrámoch po celom Slovensku. Prečo? Lebo ruženec je veľká zbraň – zbraň lásky. Ňou sa dobíja nebo. V Sixtínskej kaplnke je zobrazený ruženec ako lano, na ktorom vyťahujú ľudí z očistca do neba.

Z Lyonu do Paríža cestovali spolu v jednom kupé mládenec a akýsi starrec. Starý pán sa modlil ruženec, mladík sa najskôr obzeral okolo sem a tam, kým napokon oslovil svojho starého spolucestujúceho: „Dedko, čo to robíte? Viete, že ruženec je prežitok. Dnes v čase osvietenstva už predsa vieme, že veda prekonalá náboženstvo, a tak teda nemá zmysel modliť sa.“ Keď sa tento mládenec vyrozprával, zdalo sa mu, že starý pán to nechápe. No keď sa začali spolu rozprávať, prišli k bodu, že mládenec nevedel, čo ďalej povedať, nuž obrátil sa na neoblomného starca s ponukou: „Môžem vám k tomu poslať aj vedeckú literatúru, ak mi dáte adresu.“ A iste musel byť veľmi prekvapený, keď mu „dedko“ podal vizitku, na ktorej s údivom čítal: „Luis Pasteur, vedecký inštitút, Paríž.“ Tak si vedec svetového formátu cenil modlitbu ruženca, že neváhal modliť sa ju vo vlaku pred očami svojich spolucestujúcich.

Podobne bol prekvapený učenec Ozanam, keď pri bezcieľnej prechádzke zabľúdlil do jedného tichého kostola a tam

v prítmi našiel modliť sa ruženec svojho profesora Ampéra, nám známeho podľa jednotky elektrického prúdu.

A ešte jeden príbeh z histórie: V námornej bitke pri Lepante roku 1571 po prvýkrát v histórii zvíťazili spojené kresťanské vojská nad útokom Turkov. Uchránili tak pokoj a náboženskú slobodu v Európe. Pred bojom zývali Panu Máriu modlitbou posvätného ruženca. Preto svätý pápež Pius V. vyhlásil slávenie sviatku Ružencovej Panny Márie.

A napokon môžeme spomenúť aj udivených vojenských lekárov nad prežitím a zdravím ôsmich jezuitov modliacich sa ruženec pri centre výbuchu prvej atómovej bomby v Nagasaki, kým pol milióna ľudí okolo bolo anihilovaných výbuchom. A mohli by sme pokračovať príbehmi ďalších slávnych či obyčajných ľudí, jednotlivcov i spoločenstiev.

Modlitba posvätného ruženca je založená na Božom Slove, jej korene sú v Biblii a v Posvätej tradícii Cirkvi. Modlitba ruženca bola daná sv. Dominikovi a v priebehu dejín Cirkvi ju sprevádzajú mnohé poženania, ba i početné zázraky. Tak ruženec je z neba a vedie do neba.

Veľký pápež nastupujúceho tretieho tisícročia Ján Pavol II. sa veľmi často modlil ruženec, vyhlásil rok Ruženca a vydal apoštolský list o ruženci. Vyzval nás ísť k Ježišovi cez Máriu. V jednom poslanstve povedal: „Nehanbite sa modliť sa ho sami cestou do školy, na univerzitu alebo do práce, na ulici alebo vo verejnej doprave. Modlite sa ho spoločne, v skupinách a spoločenstvách. Neváhajte navrhnúť jeho modlitbu doma.“

Drahí čitatelia nášho farského Blumentálu, nezabúdajme na mocný nástroj, ktorý máme – na posvätný ruženec. Radi sa ho modlime či už spoločne v kostole, alebo súkromne doma s príbuznými, či osamote, aby sme tak s našou Matkou vystúpili k nášmu Otcovi.

Ján Sitár, kaplán

KRÁĽOVNÁ RODINY A HVIEZDA NOVEJ EVANJELIZÁCIE

Počas 5. – 19. októbra t. r. sa uskutoční Tretie mimoriadne generálne zasadnutie Biskupskej synody, ktoré zvolal pápež František na dôležitú tému *Pastoračné výzvy rodiny v kontexte evanjelizácie*. Kresťanská rodina je jedným z kľúčových miest ohlasovania radostnej zvesti. Potrebuje byť zdravá, aby mohla plniť toto svoje poslanie.

Táto biskupská synoda sa udeje počas Roka Sedembolestnej Panny Márie, ktorý vyhlásili naši biskupi pri príležitosti 450. výročia od prvého zázraku na príhovor Panny Márie v Šaštine (1564). Prorocky znie spomienka na tento prvý zázrak, ktorý spočíval vo vnútornom obrátení grófa Imricha Czobora, majiteľa šaštínskeho panstva, ktorý viedol nepokojný život. Za toto obrátenie sa modlila jeho manželka grófká Angelika Bakičová k Sedembolestnej Panne Márii, ktorej obraz visel na strome blízko ich zámku. Tam sa utiekal o pomoc Božej Matky aj miestny ľud.

Podobne nastávajúce zhromaždenie Biskupskej synody o rodine zverme pod ochranu Panny Márie, *Kráľovnej rodiny, ktorá je aj Matkou živého evanjelia, Matkou evanjelizujúcej Cirkvi, Matkou evanjelizácie, Hviezdou novej evanjelizácie*. Týmto titulmi označil Panu Máriu pápež František v *Apoštolskej exhortácii o ohla-*

sovaní evanjelia v súčasnom svete (Evangélii gaudium, 24. 11. 2013, b. 284, 287 – 288).

„Matku živého evanjelia prosíme, nech oroduje za nás, aby sa (...) pozvanie do novej etapy evanjelizácie stretlo s prijatím zo strany celého cirkevného spoločenstva. Ona je žena viery, ktorá kráča vo viere, a jej jedinečná púť viery je pre Cirkev trvalým orientačným bodom“ (sv. Ján Pavol II., encyklika Redemptoris Mater, 25. 3. 1987, b. 6). Ona sa dala viesť Duchom Svätým po ceste viery k poslaniu služby a plodnosti. My dnes upierame svoj pohľad na ňu, aby nám všetkým pomohla ohlásiť poslanstvo spásy a aby sa noví učeníci stali pracovitými hlásateľmi evanjelia. Na tejto púti evanjelizácie nechýbajú ani etapy sucha, temna a námahy, ktorú zažívala aj Mária počas rokov v Nazarete, keď Ježiš rástol: „Je to začiatok evanjelia, začiatok dobrej, radostnej zvesti. Nie je však ťaž-

ko v tomto začiatku postrehnúť zvláštnu námahu srdca spojenú s určitou ‚nocou viery‘ – aby sme použili výraz svätého Jána z Kríža –, akoby závoj, cez ktorý sa treba približovať k Neviditeľnému a žiť v dôvernosti s tajomstvom. Takýmto spôsobom totiž Mária mnoho rokov ostávala v dôvernom styku s tajomstvom svojho Syna a napredovala na svojej ceste viery.“ (Redemptoris Mater, b. 17)“ (Evangélii gaudium, b. 287)

„Evanjelizačná činnosť Cirkvi má mariánsky štýl. Vždy, keď sa pozrieme na Máriu, dokážeme znovu uveriť v revolučnú silu nežnosti a lásky. V nej vidíme, že pokora a nežnosť nie sú čnosťami slabých, ale silných, ktorí nepotrebujú zle zaobchádzať s druhými, aby sa cítili dôležití. Keď sa pozrieme na ňu, zistíme, že tá, ktorá velebila Boha, pretože *mocnár*ov zosadil z trónov a *bohatých prepustil naprázdno* (Lk 1, 52. 53), je tá istá, ktorá zabezpečuje teplo domova nášmu hľadaniu spravodlivosti. Je to tá, ktorá starostlivo uchováva *všetky tieto slová vo svojom srdci* (Lk 2, 19). Mária dokáže rozpoznať stopy Ducha Svätého vo veľkých udalostiach, ale aj v tých, ktoré sa zdajú nepatrné. Kontempluje Božie tajomstvo vo svete, v dejinách a v bežnom živote

každého a všetkých. Je to modliaca sa a pracujúca žena v Nazarete a je to aj naša starostlivá Pani, ktorá vychádza zo svojej obce, aby sa *ponáhľala* (Lk 1, 39) pomáhať druhým. Táto dynamika spravodlivosti a nežnosti, kontemplácie a kráčaania v ústrety druhým robí z nej cirkevný vzor evanjelizácie. Prosíme ju, nech nám pomáha svojou materinskou modlitbou, aby sa Cirkev stala domovom pre mnohých, matkou pre všetky národy, a aby umožnila zrodenie nového sveta.

Sám Vzkriesený – s mocou, ktorá nás naplní nesmiernou dôverou a tou naj-

pevnejšou nádejou – nám hovorí: *Všetko robím nové* (Zjv 21, 5). Spolu s Máriou kráčajme plní dôvery k tomuto príslubu“ (*Evangelii gaudium*, b. 288).

Modlíme sa za biskupov, ktorí sa z celého sveta zhromaždia začiatkom októbra na Biskupskej synode v Ríme, aby sa nechali ako Panna Mária správne viesť Duchom Svätým, Tešiteľom a Duchom pravdy (porov. Jn 14, 26; 15, 26 – 27; 16, 13), v spleti pastoračných výziev, ktoré sa týkajú rodiny v súčasnom svete v rámci ohlasovania radostnej zvesti.

ThDr. Michal Vivoda

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Ako si dať znak pokoja v zmysle úprav Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí zo dňa 8. júna 2014?

Už dávnejšie v našich kostoloch panuje nejednota v rôznych liturgických postojoch a gestách. Čia vina? Možno aj kňaza a možno aj veriacich, a to len preto, lebo sa veľmi často podceňujú úpravy kompetentných konferencií biskupov, diecéznych biskupov, ale najmä Učiteľského úradu Cirkvi (pápežské inštrukcie, *Kódex kánonického práva* a inštrukcie Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí).

V časopise *Duchovný pastier* (Trnava SSV 2004, roč. 85, č. 8, s. 514) som po vydaní inštrukcie *Redemptionis Sacramentum* (Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí 25. marca 2004) napísal: „Už dlhší čas sa v Cirkvi ‚šepkalo‘ o skutočnosti, že je viac ako nutné sprísniť alebo lepšie povedané obnoviť disciplínu vo vzťahu k liturgii. A ten očakávaný dokument – inštrukcia prišla. Je tu a tí, čo denne pričádzajú do styku s liturgiou a majú na jej slávení akýkoľvek podiel, sa jej môžu iba potešiť...“ Vydanie tohto dokumentu ovplyvnila

Encyklika sv. Jána Pavla II. *Ecclesia de Eucharistia* (17. apríla 2003),

kde pápež v bode 52 píše: „Je potrebné vyjadriť **poľutovanie** nad tým, že najmä počnúc rokmi pokoncilovej liturgickej reformy pre zle pochopený zmysel kreativity a prispôsobenia **nechýbali vybočenia, ktoré mnohým spôsobili utrpenie**. Istá reakcia na ‚formalizmus‘ viedla niektorých zvlášť v istých oblastiach, považovať ‚formy‘, ktoré si osvojila veľká liturgická tradícia Cirkvi a jej Magisterium za nezáväznú, a zavádzať inovácie, ktoré neboli autorizované a často boli úplne nevyhovujúce. **Cítim preto povinnosť vysloviť vrúcnu žiadosť, aby sa pri eucharistickom slávení s veľkou vernosťou zachovávali liturgické predpisy... Kňaz, ktorý slávi svätú omšu verne podľa liturgických predpisov, a komunita, ktorá sa im prispôbuje, tichým, no výrečným spôsobom dokazujú svoju lásku k Cirkvi. Práve preto, aby som posilnil tento hlboký zmysel liturgických predpisov, požiadal som kompetentné dikastériá Rímskej kúrie, aby pripravili osobitný dokument na túto dôležitú tému aj s odkazmi na podklady právneho charakteru. Nikto**

nesmie podceňovať tajomstvo zverené do našich rúk: je príliš veľké, aby si niekto mohol dovoliť nakladať s ním podľa svojich predstáv, ktoré by nezodpovedali posvätnéj povahe a univerzálnej dimenzii tohto tajomstva. **Nesprávne pochopenie hlavnej motivácie pokoncilovej liturgickej obnovy vedie v praxi k tomu, že jej uskutočňovanie nezodpovedá zdravým zásadám vyplývajúcim zo skutočnosti, že slávenie liturgie je dielom Krista Veľkňaza – prostredníka medzi Bohom a ľuďmi** (1 Tim 2, 5).

Spôsobilosť mať účasť na tejto kňazskej činnosti získavame privtelením k živému organizmu, v ktorom on je hlavou a my k nemu patríme ako jednotlivé údy. Bez tejto vnútornej a – neobjme sa povedať – existenciálnej schopnosti by naša činnosť nikdy nemohla byť slávením liturgie. Zmysluplnosť, význam a účinnosť liturgie závisí od toho, že ju slávi ten, ktorý je zároveň Boh i človek. On nás pri slávení liturgie nielen reprezentuje, ale pripája nás k sebe, aby sme konali spolu s ním. Jeho prítomnosť v liturgii nie je ničím iba obrazne naznačovaným. **Keď pri slávení liturgie hovorí alebo koná predsedajúci, prednáša Kristove slová a zviditeľňuje jeho úkony**. Ak sa číta biblický text, je to Kristus, kto sa nám prihovára. Bez našej spoluúčasti by sice neexistovalo slávenie sviatostí, ale je to Kristus, od ktorého prítomnej činnosti závisí v tej chvíli udelená milosť. **Takisto všetko, čo prednáša alebo koná celé zhromaždenie kresťanov, je skutočným slávením liturgie len vtedy, ak sa to koná ako spoluúčasť na Kristovej kňazskej činnosti.**“

Z uvedeného jasne vyplýva nutnosť uvedenia si svojej úplnej závislosti od Cirkvi, ako nositeľky práva konať posvätnú liturgiu. Je úplne nemysliteľ-

né, aby si niekto mohol myslieť, že je Pánom liturgie a jej tvorcom. Celebrant, kňaz rovnako ako biskup, ale aj ostatní aktívne konajúci, sú služobníkmi liturgie. Biskup ako nástupca apoštolov a učiteľ je vo svojej diecéze navyše jej strážcom a je zodpovedný pred Cirkvou za jej dôsledné dodržiavanie. Aj preto je v diecéze biskup predsedom diecéznej liturgickej komisie a je zodpovedný za jej slávenie. Každý kňaz, ktorý sľúbil pri svojej kňazskej vysviacke úctu a poslušnosť svojmu biskupovi a jeho nástupcom, by si mal uvedomiť, že to prejavuje najmä vtedy, ak dôsledne rešpektuje, čo Cirkev žiada pri slávení liturgie. Preto dodržiavanie všeobecných smerníc o liturgii nie je len zachovávaním predpisov Cirkvi, ale je otvoreným vyznaním úcty a poslušnosti vo vzťahu k biskupovi. Táto skutočnosť, žiaľ, mnohým uniká. Preto je veľmi dobré, že

inštrukcia *Redemptionis Sacramentum* je tu a práve teraz. V nej sa píše:

71. **Nech sa zachová zvyk rímskeho obradu dávať si krátko pred prijímaním znak pokoja, ako je stanovené v omšomvom poriadku. Podľa tradície rímskeho obradu tento zvyk nemá znamenať zmierenie ani odpustenie hriechov, ale skôr má naznačovať pokoj, spoločenstvo a lásku pred prijatím najsvätejšej Eucharistie.** Povahu zmierenia medzi bratmi má úkon kajúcnosti na začiatku omše, najmä ak sa vykoná podľa jeho prvej formy.

72. Je vhodné, „**aby každý naznačil znak pokoja triezvo, iba najbližšie stojacim**“... „Kňaz môže dať znak pokoja poslujúcim, ale zostáva vždy v presbytériu, aby sa nenarúšalo slávenie. Nech takisto urobí, ak z rozumného dôvodu chce dať znak pokoja malému počtu veriacich.“

Keď sa však pozeráme do našich kostolov, zdá sa, že spomínaná inštrukcia nie je známa veriacim. Miesto nápravy sa nám rozmohla akási „**turistika po kostole**“, keď veriaci utekajú podávať ruky do piateho či šiesteho radu od svojej lavice, kde sedia (ale paradoxne svojmu

susedovi ruku nepodajú!), pritom si ešte aj veselo „podiškurujú“ a vôbec ich nezaujima, že kňaz pri oltári pokračuje v slávení liturgie. Často ich v takomto konaní nezastaví ani skutočnosť, že sa už spieva *Baránok Boží*. Asi to ale nie je problém iba našich kostolov, keď pápež František sa rozhodol dňa 7. júna 2014 schváliť a potvrdiť obsah obežníka, ktorý pripravila Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí, a nariadil jeho zverejnenie, čo Kongregácia aj urobila 8. júna 2014 v deň slávnosti Zoslania Duchu Svätého pod názvom *Rituálne vyjadrenie daru pokoja v omši*.

Obežník zverejnila KBS na svojej oficiálnej webovej stránke Dokument sa už veľmi striktné vyjadruje a musíme si uvedomiť, že **Rím prehovoril a kauza je uzavretá – teda žiadna náboženská turistika po kostole pri odovzdávaní znaku pokoja, ale prinavrátanie dôstojnosti sláveniu**

Eucharistie. Preto si potrebujeme uvedomiť imperatív *bodu 6c* spomínanej inštrukcie: **V každom prípade bude potrebné, aby sa v okamihu odovzdania znaku pokoja definitívne upustilo od niektorých nesprávnych zvykov, ako sú:**

- zavedenie „spevu za pokoj“, ktorý nejestvuje v rímskom obrade,
- opúšťanie svojich miest, aby si veriaci odovzdali znak pokoja,
- vzdialenie sa kňaza od oltára, aby odovzdal znak pokoja niektorým veriacim – pri niektorých príležitostiach, ako je slávnosť Veľkej noci alebo Vianoc, prípadne pri vysluhovaní sviatosti krstu, prvého svätého prijímania, birmovania, manželstva, posvätných rádov, rehoľných sľubov či pohrebu, využitie znaku pokoja ako príležitosti na gratulácie, blahoželenia alebo kondolencie medzi prítomnými.

Vysvetlenie prečo je to tak, nachádza sa v bode 2. „V rímskej liturgickej tradí-

cii je znak pokoja umiestnený pred prijímaním s osobitným teologickým významom. (...) Týmto gestom, ktoré ‚má naznačovať pokoj, spoločenstvo a lásku‘, Cirkev ‚vyprosuje pokoj a jednotu pre seba a pre celú ľudskú rodinu a veriaci si prejavujú cirkevné spoločenstvo‘.“

A celkom na záver azda iba to, aby sme sa pozreli aj do starších čísel nášho periodika *Blumentál*, konkrétne jún 2003 a článok, ktorý práve tejto téme venoval Marek Šenkárik. Možno by stálo za to si ho prečítať a rovnako aj našťudovať *Pastiersky list Konferencie biskupov Slovenska o gestách a držaní tela počas slávenia svätej omše*, ako aj usmernenie Mons. Stanislava Stoláríka, predsedu Liturgickej komisie KBS *Gestá a postoje pri svätej omši smernice k Pastierskemu listu KBS o gestách a držaní tela počas slávenia svätej omše*.

Daniel Dian

AJ DNES NÁM TREBA OCHRANU SEDEMBOLESTNEJ

Ešte stále slávime rok Sedembolestnej, hoci jeden z jeho vrcholov sme zazili v deň slávnosti našej patrónky 15. septembra. V ten deň sa 50 000 pútnikov zo všetkých kútov našej vlasti zhromaždilo so svojimi pastiermi – biskupmi a kňazmi pri nohách našej nebeskej Matky v Šaštíne, aby vyprosovali pomoc a požehnanie pre seba, pre náš národ i pre celý svet zmietajúci sa vo vojnových konfliktoch a morálnej biede, ktorá sa šíri svetom.

Ľíši prosiť, lebo tak, ako počas slávnostnej svätej omše povedal jej hlavný celebrant kardinál Jozef Tomko „Aj dnes nám všetkým treba ochranu Sedembolestnej. Aj dnes sa u nás na Slovensku dávajú Kristovi bolestné rany. Azda si ani poriadne neuvedomujeme, že sa okolo nás vedie boj o dušu národa, o jeho mravné hodnoty. Tak nebadane. Aké názory sa nám servirujú pod rúškom pokory, blahobytu, voľnosti a pôžitku. Nepotrebujeme už ani myslieť, ani rozhodovať, čo je dobro a čo zlo; o etiku a morálku sa nám postarajú iní cez moderné prostriedky. Pomaly si nahrádzame Boha i jeho desatora a príkaz lásky inými zákonmi. Kam kráča naša spoločnosť a na aké cesty sa dáva naša mládež? Včera večer sme tu videli peknú mládež, tu v bazilike a bolo to nádherné.

Utišujeme si svedomie, že taký je moderný život a nič sa nedá robiť a konečne aj viaceré európske ponuky sú také lákavé pre voľnú lásku bez riadneho manželstva, bez nejakých zábran, bez pevnej rodiny, koniec-koncov bez Božích príkazov. Veď sme slobodní, ešte aj od Boha, od morálky, od náboženskej „záťaže“. My chceme rozhodovať o živote a smrti, o manželskej vernosti, o potrate, eutanázii, korupcii, klamstve, pravde a práve, ktoré si zmeníme podľa potreby na „právo silnejšieho“ alebo „bohatšieho“. Nech žije človek bez Boha! Za tým je toto. Lenže, ako povedal pápež František, „kto sa neklania Bohu, bude sa klaňať iným“. Ako v rôznych revolúciách, fran-

cúzskej, Marxovej, Freudovej, sexuálnej a pripadne ešte inej.“

Do tohto „boja o dušu národa“ sa zapojili nielen účastníci tohtoročnej národnej púte, ale všetci, čo v tomto roku putovali do Šaštína v rámci diecéznych či farských pútí, alebo putovali jednotlivo, aj starí, chorí i tí, ktorým okolnosti nedovolili púťovať k nohám našej Sedembolestnej patrónky a doma sa v modlitbách duchovne spájali s pútnikmi. Koľko ich bolo? To asi nikto nespočíta, podobne ako ani to, koľko tichých úprimných modlitieb vytrysklo z duší veriacich v slovenských chrámoch, keď sa denne schádzali na modlitbu posvätného ruženca. Bolo medzi nimi aj veľa mladých ľudí, ktorí si i takýmto spôsobom uvedomujú aj svoju zodpovednosť za osud národa.

Otec kardinál v kázni spomenul, že večer v bazilike sa zišla pekná mládež, a že to bolo to nádherné.

Medzi tými mladými boli aj Jozef a Anička, účastníci pešej púte z Bratislavy, ktorí sa s nami podelili o svoje zážitky:

„V piatok podvečer sme na Hlavnej stanici nasadli do vlaku do Malaciek. Prvej časti púte (Marianka – Malacky) sme sa žiaľ kvôli iným povinnostiam nemohli zúčastniť, takže sme sa k priateľom pripojili až na večerný program. Ten sme síce takmer nestihli, keďže vlak meškal, ale diskusiu s otcom biskupom Haľkom sem stihli. Ten odpovedal na veľké množstvo zaujímavých otázok či už poslaných vopred, alebo položených priamo na mieste.

V sobotu po registrácii sme si zobrali najdôležitejšie veci a balíček jedla na cestu, ktorý nám prichystali organizátori a presunuli sme sa do kostola, kde sme sa pomodlili a dostali sme niekoľko organizačných pokynov. Potom sme sa vydali na cestu. Počasie spočiatku nevyzeralo veľmi dobre a aj predpovede hlásili dážď, ale napokon na nás spadlo iba zopár kvapiek a občas zasvietilo aj slnko. Z Malaciek putovalo okolo 150 ľudí všetkých vekových kategórií a počas celej púte panovala veľmi dobrá atmosféra napriek niektorým prekážkam v podobe veľkých a hlavne hlbokých mlák. Cez tie najhlbšie dokonca niektorí radšej išli „na istotu“ a vyzuli sa. Okolo poludnia sme prišli do obce Závod, kde sme sa naobedovali a vypočuli sme si krátky prihovor otca biskupa. Potom sme navštívili miestne „Božie muky“ (kamenný stĺp s náboženským výjavom), ktoré otec biskup požehnal a potom už nasledovalo asi deväťdesiat minútové silencio – ticho na rozjímanie a tichú modlitbu. Pred príchodom do cieľa sme ešte pomodlili ruženec a zvyšok cesty sme strávili rozhovormi a spievaním piesní. V bazilike v Šaštíne sme putovanie ukončili a dostali sme pamätnú listinu s pečiatkou Sedembolestnej Panny Márie. O siedmej večer bola na programe svätá omša s otcom biskupom Zvolenským, ktorá oficiálne odštartovala diecézne stretnutie mládeže Cliptime.

Sobotný večer a celá nedela sa potom niesli v znamení mnohých krásnych zážitkov, či už umeleckých alebo duchovných – sväté omše s biskupmi a s novokňazmi z celého Slovenska a prednášky napríklad otcov Maroša Kuffu, Jána Bucy, Pavla Hudáka a iných. Vyvrcholením vikendu bol celoslovenský mládežnícky program s názvom *7bolestná*, ktorý sa rečou mladých pokúsil preniknúť do Má-

riinných bolestí. Aj napriek „natrieskannej“ bazilike, v ktorej sa tlačila vyše tisícika mladých, bola atmosféra vynikajúca. Vďaka za tieto krásne chvíle všetkým čo sa podieľali na tejto skvelej akcii a vďaka našej nebeskej Matke a jej Synovi, ktorí nad tým všetkým stáli.“ **Jozef**

„Na púť som sa pridala až v sobotu večer. Vtedy začal aj program diecézneho stretnutia mládeže. Po ruženci nasledovala svätá omša s otcom arcibiskupom Stanislavom Zvolenským. Z jeho kázne si pamätám najmä myšlienku o význame utrpenia a o výsade práve nás mladých kresťanov prežívať túto nádej pred očami druhých. Počas celého stretnutia bolo možné prísť k sviatostiam. Najčastejšie ste našli kňaza v rehoľnej kaviarni, ktorá bola vedľa baziliky v centre Saleziánov. Krížová hodina v nočných hodinách bola zážitkom hlavne kvôli únave a aj vďaka hudobnému sprievodu. Otec Jozef (Pajerský) zakončil krížovú cestu myšlienkou Svätého Otca, že Šaštínska bazilika je domov pre

všetky deti Nebeskej matky. Ďalší deň sa začal prednáškami Každý si mohol vybrať jednu doobeda a druhú poobede. Z prednášajúcich spomeniem napríklad Pavla Hudáka, Jána Buca, Štefana Bučka, Stanislava Thurza. (Ospravedlňujem sa, tituly si nepamätám.)

Najviac na mňa zapôsobil prednáška Mariána Kuffu, ktorý na rovinu ženám povedal o kráse ich povahy, o význame stáť si ako mladý kresťan za svojim názorom a pomenovať veci pravým menom. Nehanbiť sa zastať sa svojho názoru a byť sám sebou. Bolo neopakovateľné počuť z úst tohto kňaza veľmi jednoducho a otvorene, čo je vražda, aký je rozdiel medzi odsúdením hriechu, ale nie človeka, ktorý ho pácha, o nenahraditeľnosti otca a matky v živote každého dieťa. Po tejto takej emotívnej prednáške sa konal dramatinizovaný ruženec. Potom nasledovala omša, na ktorej sa nám opäť prihovril otec Marián. To už sa ale k programu pridali aj pútnici ktorí prichádzali v nedeľu ráno, takže sme stáli pred bazilikou, pretože dnu sme sa nezmestili.

Hudobno-tanečný program, obohatený svedectvami matiek, ale aj ich detí väčšinou o požehnaní v bolesti, ktorú Boh na nich dopustil. Tento program naživo vysielala TV LUX.. Celý program vyvrcholil svätou omšou novokňazov.“ **Anička**

A na koniec ešte záverečná myšlienka z kázne otca kardinála Tomka:

„V Skutkoch apoštolov sme čítali, že Mária ostala po Ježišom nanebovstúpení uprostred prvého spoločenstva veriacich. Ona ostáva s nami aj dnes a pozerá na nás svojim súcítnym pohľadom. My sa na ňu obraciame slovami pápeža Benedikta XVI.: *Ty zostávaš uprostred učeníkov ako ich matka, ako Matka nádeje. Svätá Mária, Matka Božia, nauč nás spolu s tebou veriť, dúfať, milovať. Ukáž nám cestu do jeho kráľovstva! Hviezda morská, oroduj za nás a veď naše putovanie!* (Encyklika Benedikta XVI. Spe salvi, 50). My k tomu z celého srdca pridávame vrúcnu prosbu: „Sedembolestná Patrónka Slovenska, oroduj za nás!“ Amen. **Pripravila X. Duchoňová**

DREVENÉ KOSTOLÍKY

28. októbra si každoročne pripomíname posviacku nášho chrámu. Možno práve pri tejto príležitosti je vhodné pripomenúť si, že okrem krásnych katedrál, no aj skromných a neraz starobyľných murovaných kostolov, kostolíkov či kaplniek, máme na Slovensku aj drevenú sakrálnu architektúru, ktorá je skvostom slovenskej ľudovej architektúry.

Nachádza sa prevažne na severovýchode Slovenska a väčšina pochádza zo 17. a 18. storočia. Zvláštnosťou je, že objekty sú postavené výlučne z dreva a pri ich stavbe nebol použitý ani jeden klinec. Na Slovensku sa zachovalo 59 drevených sakrálnych stavieb: 42 cerkví (38 gréckokatolíckych, 4 pravoslávne), 11 rímskokatolíckych a 6 evanjelických artikulárnych chrámov.

Proces rozširovania a postupného udomácnovania kresťanstva nebol v Uhorsku jednoduchý a neprichádzal z jedného smeru. Vo veľkej miere ho určoval mocenský a politický boj a rivalita západnej – rímskej a východnej – byzantskej náboženskej ideológie. Od konca stredoveku na území dnešného Slovenska spolužili veriaci viacerých etnických skupín a kresťanských konfesii. Okrem rímskokatolíckych a pravoslávnych veriacich tu žili aj protestanti augsburského a helvétskeho vyznania (luteráni a kalvíni) a o niečo neskôr aj uniáti – gréckokatolícky veriaci. Osobitnú náboženskú a etnickú skupinu tvorila početná židovská komunita obývajúca najmä severovýchodnú časť Uhorska.

Prírodné podmienky Slovenska s mohutným horstvom Západných Karpát predurčili používanie dreva ako základného a najrozšírenejšieho stavebného materiálu. Ľudia z neho nevytvárali len jednoduché obytné domy a hospodár-

ske prístrešky, ale aj menej či viac honosné sakrálné stavby. Architektonickou formou a vnútorným obsahom odzrkadľovali tvorivé idey jednoduchého človeka, ktoré ovplyvňovala hlboká vier a náboženské presvedčenie. Najstaršie zachované drevené kostolíky pochádzajú z druhej polovice 15. storočia. Stavali sa pomocou zrubovej konštrukcie. Najčastejšie sa umiestňovali na vyvýšené miesto v strede sídla. V ich okolí sa nachádzal cintorín ohraničený kamenným múrom alebo dreveným oplotením, ktoré mali v minulosti aj obrannú funkciu. Súčasťou kostolného areálu boli aj ďalšie objekty, ako sú vstupné brány, kostnice a domy duchovenstva.

Osobitný a v Európe jedinečný typ drevených kostolov tvoria protestantské chrámy z konca 17. a začiatku 18. storočia. Ich vznik bol podmienený splnením zákonných článkov – tzv. artikúl, ktoré ustanovil kráľ Leopold I. v roku 1681 na sneme v Šoproni. V ich architektúre prevláda jednoduchý až strohý výraz. Tým, že ich počet bol obmedzený, kapacita týchto chrámov dosahovala až niekoľko tisíc miest. Prenikanie katolicizmu hlboko do východného postbyzantského prostredia (tzv. uniátska, neskôr gréckokatolícka cirkev) podmienili vznik osobitného typu sakrálnej architektúry – drevené cerkvy. Tieto vznikali v 17. a 18. storočí na severovýchodnom Slovensku,

v juhovýchodnom Poľsku, na západnej Ukrajine a mali charakteristickú zrubovú konštrukciu. Mnohé sú trojdielne, čo symbolizuje Svätú Trojicu. Tento symbol býva zvýraznený aj trojicou smerom na západ sa zvyšujúcich veží. Základnou súčasťou drevených cerkvi je ikonostas, čo je drevená stena s obrazmi oddeľujúca oltár od ostatnej časti chrámu. Ikony sú umiestnené v presnom poradí, ich počet a kompozícia je vopred daná. Z umeleckého hľadiska ikonostas vždy v sebe zahŕňa architektúru, maľbu a dekoratívnu drevorezbu. Námety pochádzajú zo Starého a Nového Zákona a ich autori tak jednoduchými výrazovými prostriedkami oboznamovali ľud s ich obsahom.

Podľa historických prameňov bolo na Slovensku okolo 300 sakrálnych drevených stavieb. Dvadsaťsedem z nich bolo v roku 1968 vyhlásených za národnú kultúrnu pamiatku. Medzi najstaršie patria gotickým slohom ovplyvnené rímskokatolícke chrámy. Jedinečné sú aj evanjelické artikulárne kazateľské chrámy s pôdorysom v tvare gréckeho križa. Najpočetnejšiu skupinu tvoria gréckokatolícke cerkvy rusínskeho etnika. Vo väčšine chrámov sa pravidelne konajú bohoslužby. Výbor OSN pre výchovu, vedu a kultúru (UNESCO) na zasadnutí dňa 8. 7. 2008 v kanadskom Quebecu, rozhodol o zaradení niektorých Slovenských drevených chrámov do zoznamu Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Ide o rímsko-katolícke kostoly v Hervartove a Tvrdošine, evanjelické artikulárne chrámy v Leštínách, Hronsku a Kežmarku a gréckokatolícke cerkvy v Ruskej Bystrej, Bodružali a Ladomirovej.

Každá časť Slovenska ukrýva v sebe skvost, ktorý je charakteristický pre danú oblasť. Takýmto skvostom východného Slovenska sú drevené chrámy, kto-

ré sú jedinečné a nemožno nikde na svete nájsť nič podobné. Chrámy boli odrazom krehkosti a úbohosti človeka, ale aj odrazom nezlomnej a neotra-

siteľnej dôvery človeka voči Bohu ktorý bol často jedinou a poslednou nádejou v živote.

Táňa Hrašková

ROZHOVOR NA ROZLÚČKU

Prešlo len niečo vyše roka, ako sme v našej farnosti privítali kňaza Spišskej diecézy dp. MARTINA MAJDU, a už sme sa s ním museli aj rozlúčiť. Otec biskup Mons. Štefan Sečka ho potrebuje vo svojej diecéze, preto sa zmenil pôvodný plán, že v Bratislavskej arcidiecéze ostanete tri roky. A tak od 15. septembra pôsobí pán kaplán v Dolnom Kubíne, vo svojom rodnom kraji.

• Pamätáte sa, pán kaplán, na náš prvý rozhovor? Boli ste tu len tri dni a tak som konštatovala, že asi ťažko Vám bude povedať, ako sa cítite medzi nami Blumentálcami. Vaša reakcia bola, že na túto otázku budete vedieť odpovedať, keď budete odchádzať. A tak, žiaľ, ten čas je tu: Ako ste sa cítili medzi nami Blumentálcami?

- Isteže si pamätám náš prvý rozhovor, veď to nebolo tak dávno, a pamätám si aj na moje prvé dojmy z Bratislavy - na začiatku som sa cítil trochu stratený, ale myslím si, že sa dalo celkom rýchlo zorientovať. Pamätám si, ako som ešte aj na hlavnú stanicu prvé mesiace chodil s GPS. A ako som sa cítil? Ja ani neviem, kde začať - toľko by som chcel toho povedať. V podstate som sa cítil veľmi dobre. Som vďačný všetkým, ktorí sa mi snažili pomáhať, usmerniť ma, poradiť mi... Iste niektoré momenty boli ťažšie, ale aj tie sme vďaka Bohu a vašej spolupráci prekonali. Preto vyslovujem všetkým úprimné Pán Boh zaplať a dúfam, že keď sa niekedy v Bratislave ukážem, tak sa ku mne priznáte.

• Prišli ste do úplne iného prostredia, v akom ste predtým pôsobili niekoľko rokov. Bolo ťažké preorientovať sa? Predsa len išlo o celkom iný spôsob pastoraácie, o iné prostredie. Ak áno, čo bolo najťažšie?

- Veru predchádzajúca pastoraácia bola naozaj úplne odlišná. Rómska pastoraácia je asi kapitola sama osebe a je to veľmi ťažké porovnávať. Napríklad - v Lomničke sme mali popri farskej pastoraácii aj veľa fyzickej práce, ale na druhej strane zasa v Bratislave bolo pre mňa veľmi užitočné, že som sa viac mohol zaučiť v administratívnych záležitostiach. Obohacujúcou bola pre mňa aj možnosť stretávať sa s trpiacimi a staršími ľuďmi, a vnímať ich starosti a radosť, keďže predtým sme sa venovali predovšetkým deťom a mladým. A najťažšie bolo pre mňa vidieť biedu chudobných ľudí bez domova - lebo v Lomničke, aj keď väčšina žila veľmi skromne, bezdomovca tam nebolo. Povzbudzujem vás, nakoľko môžete, pamätajte na chudobných, ale nedávajte im peniaze - využite možnosť, ktorá v našej Blumentálskej farnosti je - a to sú tie kartičky, vďaka ktorým dostanú nocľah a jedlo v Nocľah-

árni sv. Vincenta de Paul. (Dajú sa kúpiť na fare v kancelárii.)

• Bolo veľmi sympatické, s akým nasadením ste sa pustili do práce. Viem, že ste začali s mládežou - v tej prvej fáze v škole na hodinách náboženstva. Kde bolo ťažšie zaujať deti - v Lomničke, či tu v Bratislave?

- Myslím si, že oveľa ťažšie bolo zaujať deti v Bratislave. Deti v Lomničke síce nemali veľké ambície, ale napríklad v Boha verili naozaj všetci - teda nemusel som ich presvedčať o tom, že Boh existuje na rozdiel od detí v Bratislave, ktoré si potrebujú aj tieto otázky zodpovedať. V tomto to bolo náročnejšie. A je pravda, že ich bolo ťažšie upútať asi čímkolvek - akoby mali všetkého dosť. (V Lomničke ste upúťali deti aj rúbaním dreva.) No táto skúsenosť v Bratislave bola pre mňa o to inšpirujúcejšia, nakoľko ma nútila hľadať nové spôsoby, ako sa k nim priblížiť. Ponajprv v ľudskej rovine a až následne vkladaj do toho aj určitú náboženskú formáciu. A tak som rád, že som s nimi mohol byť na motokárah, na kolotočoch vo Viedni, ale napríklad aj v rôznych charitatívnych zariadeniach - to mali starší žiaci ako exkurziu ku koncu školského roka.

• Mávali ste utorkové sväté omše s účasťou mladých. Vaše kázne nadväzovali na seba týždeň čo týždeň najmä potom, ako ste začali katechézy podľa knihy emeritného pápeža Benedikta XVI. Ježiš Nazaretský. Čo Vás viedlo k tomu, vybrať si práve tento spôsob katechizácie mladých? Žiaľ, tá téma ostala neuzavretá, no ak dovoľíte, v Blahoslavenstvách budeme pokračovať na našich stránkach.

- Samozrejme, že v uverejňovaní katechéz môžete pokračovať a nič nebráni tomu, aby si niektorí dokonca dočítali tieto nádherné knihy, ak by sa aj v týchto katechézach nepokračovalo. Na začiatku som dlhšie zvažoval a radil sa o tom, čo mám rozoberať na svätých omšiach s mladými - názory boli rôzne, ale nakoniec som bol presvedčený o tom, že nič nie je dôležitejšie, ako viac a viac poznávať nášho Pána. Lebo keď ho budeme lepšie poznať, viac ho budeme milovať, dôverovať mu a nakoniec ho budeme dokonalejšie nasledovať. O toto mi šlo.

• Po čase prichádzali v stredu po svätej omši o 16,30 mladí poslucháči medicíny

a modlili sa ruženec za nenarodené deti. Ako vznikla táto myšlienka a kto bol jej iniciátorom?

- S touto myšlienkou prišli študenti medicíny a mne osobne sa veľmi páčila, preto som ich nemohol v tom nepodporiť.

• A napokon, aby sme spomenuli aspoň ešte jednu z Vašich iniciatív - boli to krátke adorácie k Božiemu milosrdenstvu po svätej omši v utorok. Kedy sa vo Vás zrodila táto myšlienka aj takto pritiahnúť mladých k „Milosrdnému Ježišovi“?

- Uvažoval som nad nejakými aktivitami po mládežníckej svätej omši aspoň raz za mesiac a nevedel som čo a ako. Raz bol koncert, raz prednáška, raz adorácia... A potom od našich Běčkarov vyšla myšlienka sústrediť sa na Božie milosrdenstvo, za čo som im bol veľmi vďačný a radostne som sa chopil tejto iniciatívy. (Pamätajte, prosím, pri týchto adoráciách aj na nás kňazov - ďakujem.)

• V prenose svätej omše z Albánska pri návšteve Svätého Otca Františka v prosbách zaznela aj oroba na príhovor Matky dobrej rady a okrem toho ešte dvakrát zaznel tento titul Panny Márie. Podľa povestí obraz s týmto titulom Božej Matky má pôvod práve v Skutari v Albánsku, odkiaľ sa zárazným spôsobom dostal do Talianskeho Genazzana a jeho kópia k nám. Je to jediný obraz v chráme s týmto titulom na Slovensku. Jedna z otázok prvého rozhovoru pre Blumentála sa týkala aj našej Matky dobrej rady, milostivého obrazu, ktorý sa tu uchováva už z čias pred založením farnosti. Hovorili ste, že musíte aj „doma“, teda na Orave, o ňom poinformovať. Urobili ste tak?

- V Dolnom Kubíne som ešte nikomu nič nehovoril - som tu krátko, ale doma v Beňadove - tam už vedia a dokonca aj v Lomničke nájdete v nejednom dome obraz Matky dobrej rady.

Dalo by sa ešte veľa pýtať, o mnohom rozprávať, no ako čas, aj stránky nášho Blumentálu majú svoj limit. A tak mi neostáva nič iné, ako sa Vám, pán kaplán, za seba a aj za čitateľov Blumentálu poďakovať za spoluprácu aj za tento rozhovor a povedať, že Blumentálci na svojich kňazov nezabúdajú, a jedným z nich ste boli aj Vy. Nech Vás sprevádza naša Matka dobrej rady.

Ďakujem za rozhovor.

X. Duchoňová

Blahoslavení lační a smádní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení

Idete tu o ľudí, ktorí hľadajú opravdivú spravodlivosť a opravdivé dobro. Sú to ľudia túžob. Túžia po dobre. Neudúšajú v sebe ten nepokoj srdca, ktorý človeka vedie k tomu, čo je väčšie, lepšie, krajšie. Nenechajú si udusiť nikým a ničím ten nepokoj – tú túžbu. Dokonca sú schopní prelamovať aj tzv. diktatúru zvykov. Najmä tých zlých, samozrejme. Prekonávajú aj to, čo je akoby zabehnuté, ale v skutočnosti zlé – sú nespokojní a chcú urobiť svet spravodlivejším, ľudskejším. Poznate tie frázy – to tu takto fungovalo vždy... Všetci kradnú, tak čo... ale oni sa pýtajú – nie ako to robia všetci, ale ako chce Boh, aby sme to robili, aby to bolo dobré a správne. To je tá túžba po spravodlivosti. A Ježiš sľubuje, že táto *ich* – verím, že je to aj *naša* – túžba bude raz iste nasýtená.

A ešte jeden detail – tí, ktorí sú lační a smádní po spravodlivosti – sú vlastne lační a smádní aj po pravde. A pravdou – skutočnou pravdou je Ježiš a jeho učenie – teda tí, čo sú lační po spravodlivosti, pravde, sú vlastne lační po Kristovi. Potvrdzuje to aj výrok Edity Steinovej: „Kto poctivo a vášnivo hľadá pravdu, ten je na ceste ku Kristovi.“

A tí, ktorí sa ho vydajú hľadať, on sa im dá nájsť. „Hľadajte a nájdete.“ Aj o týchto ľuďoch teda hovorí toto blahoslavenstvo – o takomto smáde a hladu, ktorý je blažený, pretože vedie ľudí k Bohu, ku Kristovi a tak otvára ich srdcia i celý svet pre Božie kráľovstvo.

**Martin Majda, kaplán
v katechéze pre mladých**

(Dokončenie zo s. 1)

modlitba posvätného ruženca (dokonca sú v ňom aj explicitne vyjadrené tajomstvá svetla) nám umožňuje, aby sme práve cez duchovný odlesk Panny Márie lepšie vnímali Svetlo, ktorým je Kristus.

Inak (aj kvôli duchovnej spupnosti vo vzťahu k Márii) by nás toto svetlo mohlo zastihnúť nepripravených, nezrelých, a tak by nás v takomto vnímaní Kristovo svetlo neosvietilo, ale kvôli našej pýche skôr oslepilo. V čase veľkého mariánskeho tituľa sv. Ludovíta Máriu Grigniona z Montfortu (1673 – 1716), keď bol ešte ekumenizmus pojem neznámy, ba naopak, stále naplno horeli konfesionalne vášne na oboch stranách, on v knihe *Obdivuhodné tajomstvo presväteho ruženca* poukazyval na univerzálny charakter tejto modlitby, čím je krásne vyjadrený aj jej katolícky pôvod (kato-

licizmus = univerzálnosť, všeobecnosť): „Nik nemôže zavrhnúť pobožnosť posvätného ruženca bez toho, že by nezavrhol to, čo je najzbožnejšie v kresťanskom náboženstve. Totiž: Modlitbu Pána, Anjelský pozdrav, tajomstvá života, smrti a slávy Ježiša Krista a jeho svätej Matky.“

V zhode s týmto tvrdením svätca obdobia baroka hovorí moderný svätý a veľký podporovateľ ekumenizmu Jána Pavol II., že „ak ruženec náležite spoznáme, určite sa stane pomocou a nie prekážkou ekumenizmu“, lebo „patrí k tým druhom uctievania Božej Matky, ktoré (Druhý vatikánsky) koncil opisuje ako oddanosť smerujúcu ku kristologickému centru kresťanskej viery, lebo keď sa preukazuje úcta Matke, poznáva sa, miluje a slávi aj Syn.“ Nech náš správne formovaný a oddaný prístup k ružencu aj iných podnieti, aby objavili duchovnú krásu tejto modlitby. Významný teológ XX. storočia Romano Guardini (1885 – 1968) v knihe *O modlitbe* tvrdí, že práve v modlitbe ruženca sa obdivuhodným spôsobom spájajú také motivácie, ako je vedomie, že v Márii si môžeme vždy byť istí jej láskou a príhovorom, že v Márii cítime radosť z Bohom milovanej postavy a predovšetkým, že vďaka nej sa v nás uskutočňuje túžba po prebývaní v priestoroch života v svätosti. Zároveň Guardini upozorňuje, aby sme nedávali dôvody na to, čo v niektorých spôsobilo antimariánsky komplex: postoj označený preháňaním a blúznivosťou vo vyhľadávaní prapodivných legiend, sentimentalita a sklon k nasladnutosti a zmäčikosti!

Ako kňaza ma vždy poteší, keď niekto, kto mal predtým antipatiu voči ružencu bez nejakých prejavov uletenosti nájde radosť v tejto modlitbe, ktorou Katolícka cirkev obohacuje svet kresťanstva. V zhode s už spomínaným výrokom pátra Milana Bubáka: „Hlavné, nech sa modlia!“ môžeme povedať Kristovými slovami: „Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete!“ Nájsť zmysel ruženca a radosť z neho je neraz ovocím seriózneho duchovného, hľadania a dozrievania. Ale po prekonaní často bolestných predsudkov to ozajstné dobrodružstvo ešte len začína: spolu s Máriou nachádzame Ježiša. A tak ako ona, keď počula jeho slová, ktoré ju najskôr zarazili: *Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?*, aj my práve vtedy, keď si myslíme, že ho nachádzame, začíname si uvedomovať, že ešte len teraz, pri jeho nájdení, začíname ozajstné hľadanie.

Milí Blumentálci, nech nám tajomstvá posvätného ruženca aj vďaka spoločnej modlitbe v našom chráme, aj napriek všetkým bolestiam (aj tým duchovným), umožňujú väčšmi a väčšmi radosťne prenikať do tajomstva osoby Ježiša a Márie.

Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár

(Dokončenie zo s. 1)

*Matka Sedembolestná,
volíme si ťa dnes za svoju Matku
a Kráľovnú.*

*Všetko, čím sme, čo máme a čo konáme,
vkladáme do tvojich rúk
a zverujeme pod tvoju ochranu.*

*V úplnej poddanosti a láske sa skrže teba,
Sedembolestná Matka,
zasväcujeme Ježišovi Kristovi:
seba osobne, svoje rodiny, spoločenstvá
i celú spoločnosť – náš národ na
všetkých úrovniach jeho jestvovania,
jeho prítomnosť i budúcnosť.*

*Prosíme ťa, veď nás cestou
láskyplného prijímania každodenných
ťažkostí,*

*aby sme mali účasť na moci víťazného
kríža*

tvojho božského Syna.

*On svojím zmŕtvychvstaním ukazuje,
že vernosť vôli nebeského Otca
nás otvára pre jeho všemohúcu lásku,
ktorá premáha zlo a utrpenie
a vedie k víťazstvu lásky,*

života a radosť v časnosti i vo večnosti.

Amen.

**Modlitba zverenia sa Panne Márii,
Šaštin 15. 9. 2014**

Farská knižnica informuje

Už som v minulosti spomínala, že sa naša farská knižnica pomaly, ale isto priestorovo zaplňa a že jej police budú všetky čoskoro plné kníh. Všetci veľmi netrpezlivo čakáme na nové police, ale kým ten čas nastane,

možno je dobrým nápadom kupovať tenké knihy. Tie majú hneď viaceré výhody – rýchlejšie sa prečítajú, zaberú menej priestoru a sú aj ekonomicky menej náročné. Kvalita obsahu vôbec nemusí utrpieť množstvom strán. A presne o takomto objave z prírastkov farskej knižnice chcem informovať.

V edícii *Osudy* vyšiel príbeh komunity Cenacolo: **Matka Elvíra – Objímať vyhaslá srdce (Karmelitánske nakladateľstvi, Kostolní Vydří, 2014, 109 s.)**

Matka Elvíra, vlastným menom Rita Agnese Petrozziová, je známa Talianska rehoľná sestra, ktorú svet pozná ako matku drogovu závislých. Pomerne kľukatými cestami hľadala svoje miesto v cirkvi. V tichu nechala v sebe zaznieť Božie volanie a úplne sa otvorila pôsobeniu Svätého Ducha, ktorý ju viedol. Tak založila komunitu Cenacolo, čo v preklade znamená Večeradlo, otvorila dom aj srdce pre tých, čo sú úplne na dne –

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
- **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.

Počas školského roka:

sv. omša pre mládež utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)

sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)

sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatkovom týždni** aj pri ranej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

4. 10. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 18. 10. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **stredu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h – jednotlivé dámy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredu o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

Ženy ženám sa od septembra budú schádzať každý druhý štvrtok v mesiaci.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA OKTÓBER

Všeobecný:

Aby Pán daroval pokoj tým častiam sveta, ktoré sú najviac týrané vojnou a násilím.

Evanjelizačný:

Aby svetový deň misii v každom veriacom znovu roznietil nadšenie pre prinášanie evanjelia do celého sveta.

Úmysel KBS:

Za hnutia v Cirkvi, aby každé svojou charizmou prispievalo k ešte väčšej jednote kresťanov a vernosti rímskemu veľkňazovi.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 10. Sv. Terézie z Lisieux, panny a učiteľky Cirkvi
2. 10. Svätých anjelov strážcov
4. 10. Sv. Františka Assiského
7. 10. Ružencovej Panny Márie
15. 10. Sv. Terézie od Ježiša, panny a učiteľky Cirkvi
18. 10. Sv. Lukáša, evanjelistu
28. 10. Sv. Šimona a Júdu, apoštolov – **126. výročie posviacky nášho chrámu**

OZNAMUJEME, ŽE

- **modlitbu posvätného ruženca s kňazom** sa budeme modliť denne okrem nedele ráno po svätej omši, ktorá sa začína o 6,30, teda asi o 7,15 h a popoludní (okrem soboty) po prvej popoludňajšej svätej omši, teda asi o 17,15 h. V sobotu pred večernou svätou omšou o 17,30 h;
- **slávnosť hodová svätá omša** z príležitosti výročia posviacky nášho chrámu bude v **nedeľu 26. októbra o 9,00 h**. Zároveň pozývame aj na **tradičné hodové stretnutie** v seminárnej miestnosti o 15,00 h;
- **slávnosť svätá omša v deň výročia posviacky nášho chrámu** bude v **pondelok 28. októbra o 16,30 h**;
- **omšové úmysly** na mesiac november sa budú zapisovať v stredu **1. októbra o 16,00 h v seminárnej miestnosti**.

(Dokončenie zo s. 7)

pre narkomanov a bezdomovcov. Prvého narkomana na prahu domu víta s otvorenou náručou a slovami: „Očakávala som ťa, konečne si prišiel!“ To ho úplne zlomilo, niekto ho čaká, niekto s ním počíta niekto ho má rád. To bol odraz od dna. Postupne prichádzali spolupracovníci, ale aj narkomani a ľudia, ktorí dlhodobo žili na ulici v nepredstaviteľne biednych podmienkach. Elvíra mala pre všetkých riešenie, cestu oslobodenia sa od závislosti, cestu tvrdej fyzickej práce, pretkanú hodinami na kolenách v modlitbe. Zaujímavé je, že tento recept funguje, že týmto ľudom, ktorí stratili úplne všetko, ktorí sa zamotali do pavučín fyzickej aj psychickej závislosti, pomôže práve horiace srdce Matky Elvíry. Jej dielo sa medzi časom rozšírilo do osemnástich krajín sveta. V šesťdesiatich domoch nachádzajú skutočný domov tí bez domova. Jej misia je veľmi náročná, ale podľa ovocia poznať strom, a ovocím jej diela sú tisíce vyliečených a vyslobodených narkomanov.

Knižka sa výborne číta, jednotlivé kapitoly na seba plynule nadväzujú a pred našim duchovným zrakom môžeme sledovať celý život matky Elvíry, jej prehry a výhry, jej cestu, ktorou ju vedie Boží Duch. Verím, že aj na nás čitateľov sa niečo nalepí z jej duchovného posolstva a minimálne sa nebudeme na našich závislých bratov a sestry dívať s pohrdaním, ale s aktívnou ľútosťou a snahou nejako im pomôcť.

Monika Šandorová

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor:** Xénia Duchoňová. **Cenzor:** Branislav Čaniga. **Spolupracovníci:** Ján Sitár, Martin Majda, Daniel Dian, Stanislav Čúzy. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk**.